

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ

ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΑΠΟΦΑΣΗ

218/2015

(Της διαδικασίας του άρθρου 2, παρ. 2, περ. γ(δδ) Ν. 4013/2011)

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Στην Αθήνα σήμερα την 17η Σεπτεμβρίου του έτους δύο χιλιάδες δέκα πέντε (2015) ημέρα Πέμπτη και ώρα 10.00, και επί της οδού Λ.Κηφισίας 7, όπου και τα γραφεία της, συνήλθε η **ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ** σε συνεδρίαση μετά από σχετική πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα μέλη της Αρχής.

Από τα προσκληθέντα μέλη της Αρχής παρέστησαν κατά την συνεδρίαση τα ακόλουθα:

- 1. Πρόεδρος:** Δημήτριος Ράικος
- 2. Αντιπρόεδρος:** Χριστίνα Μπουσουλέγκα
- Μέλη:** 3. Καραμανλής Ευάγγελος
4. Κουλούρη Ιωάννα
5. Λουρίκας Δημήτριος
6. Σταθακόπουλος Δημήτριος

Τα λοιπά τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν προσήλθαν.

Γραμματέας: Στυλιανή Τσιάβου

Εισηγητές: Παναγιώτα Μπαράκου, Νομικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Κατά τη διάρκεια της Συνεδρίασης παρέστησαν η εισηγήτρια Παναγιώτα Μπαράκου, Νομικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., καθώς και η Προϊσταμένη του Τμήματος Γνωμοδοτήσεων Καξική Χριστίνα, οι οποίες αποχώρησαν πριν την έναρξη της διαδικασίας ψηφοφορίας και λήψης της απόφασης από τα Μέλη του Συμβουλίου της Αρχής.

Ερώτημα: Το υπ' αρ. πρωτ. οικ.8163/23.06.2015 έγγραφο αίτημα της Περιφέρειας Πελοποννήσου-Περιφερειακής Ενότητας Λακωνίας προς την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., το οποίο παρελήφθη από την Αρχή στις 24.06.2015 με αριθμό πρωτ. 2857, όπως συμπληρώθηκε με το υπ' αριθ. πρωτ. εισερχ. οικ.10143/06.08.2015 έγγραφο, το οποίο παρελήφθη από την Αρχή στις 10.08.2015 με αριθμό πρωτ. 3540, και το υπ' αριθ. πρωτ. εισερχ. οικ.10977/02.09.2015 έγγραφο, το οποίο παρελήφθη από την Αρχή στις 03.09.2015 με αριθμό πρωτ. 3781.

Θέμα: Παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής για την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης για τη σύναψη σύμβασης με αντικείμενο την «Ανάδειξη εργολάβων για τον από εδάφους ψεκασμό ελαιοδέντρων στα πλαίσια του Προγράμματος Συλλογικής Καταπολέμησης του Δάκου της Ελιάς έτους 2015 στην περιοχή ευθύνης της Δ/σης Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής Περιφερειακής Ενότητας Λακωνίας» για τις Δημοτικές Κοινότητες Βρονταμά, Μεταμόρφωσης και Αγ. Νικολάου Βοιών, προϋπολογισμού 64.506,56€ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ (συμπεριλαμβανομένου δικαιώματος προαίρεσης 7%).

Με το υπ' αριθ. πρωτ. οικ.8163/23.06.2015 έγγραφο αίτημα προς την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., το οποίο παρελήφθη από την Αρχή στις 24.06.2015 με αριθμό πρωτ. 2857, όπως συμπληρώθηκε με το υπ' αριθ. πρωτ. εισερχ. οικ.10143/06.08.2015 έγγραφο, το οποίο παρελήφθη από την Αρχή στις 10.08.2015 με αριθμό πρωτ. 3540, και το υπ' αριθ. πρωτ. εισερχ. οικ.10977/02.09.2015 έγγραφο, το οποίο παρελήφθη από την Αρχή στις 03.09.2015 με αριθμό πρωτ. 3781, η Περιφέρεια Πελοποννήσου-Περιφερειακή Ενότητα Λακωνίας, αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. σύμφωνα με το άρθρο 2, παρ. 2, περ. γ (δδ) ν. 4013/2011, όπως ισχύει, προκειμένου να προβεί στη διενέργεια διαδικασίας διαπραγμάτευσης, για τη σύναψη σύμβασης με αντικείμενο την «Ανάδειξη εργολάβων για τον από εδάφους ψεκασμό ελαιοδέντρων στα πλαίσια του Προγράμματος Συλλογικής Καταπολέμησης του Δάκου της Ελιάς έτους 2015 στην περιοχή ευθύνης της Δ/σης Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής Περιφερειακής Ενότητας Λακωνίας», για τις Δ.Κ. Βρονταμά, Μεταμόρφωσης και Αγ. Νικολάου Βοιών, προϋπολογισμού 64.506,56€ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ (συμπεριλαμβανομένου δικαιώματος προαίρεσης 7%), κατόπιν προηγηθέντος, εν μέρει άγονου, διεθνούς ανοιχτού διαγωνισμού συνολικού προϋπολογισμού 789.833,33€ (συμπεριλαμβανομένου δικαιώματος προαίρεσης 7% και ΦΠΑ).

I. Ιστορικό- πραγματικά περιστατικά

Από το φάκελο της υπόθεσης και τα περιεχόμενα σε αυτόν στοιχεία και σχετικά έγγραφα προκύπτουν τα ακόλουθα:

1. Με την υπ' αριθ. 739/16.04.2015 (ΑΔΑ: 9Χ0Δ7Λ1-ΝΧΠ) απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της Περιφέρειας Πελοποννήσου (αριθ. πράξεως 19/2015) εγκρίθηκαν οι όροι του ανοιχτού διαγωνισμού με σφραγισμένες προσφορές για την ανάθεση υλοποίησης του έργου: *«Κατάρτιση όρων και σύνταξη διακήρυξης τακτικού ανοιχτού μειοδοτικού διαγωνισμού για την ανάδειξη εργολάβων εργασιών ψεκασμών δακοκτονίας έτους 2015 στην Περιφερειακή Ενότητα Λακωνίας της Περιφέρειας Πελοποννήσου, προϋπολογισμού με ΦΠΑ 789.833,33 ευρώ (συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος προαίρεσης 7%)»*.

Επισημαίνεται ότι η Περιφέρεια Πελοποννήσου-Περιφερειακή Ενότητα Λακωνίας είχε αποστείλει την 10.12.2014 για δημοσίευση στην ΕΕΕΕ την 2014/S 241-424205 Προκαταρκτική προκήρυξη για τις εν λόγω υπηρεσίες δακοκτονίας.

2. Στη συνέχεια, ο Περιφερειάρχης Πελοποννήσου με την υπ' αριθ. πρωτ. 4516/17.04.2015 διακήρυξη (ΑΔΑ: 6Θ6Π7Λ1-ΨΦ4), προκήρυξε δημόσιο διεθνή ανοικτό μειοδοτικό διαγωνισμό με κλειστές προσφορές για την ανάδειξη εργολάβων εργασιών ψεκασμών δακοκτονίας έτους 2015 στη Περιφερειακή Ενότητα Λακωνίας της Περιφέρειας Πελοποννήσου, προϋπολογισμού με ΦΠΑ 789.833,33 ευρώ (συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος προαίρεσης 7%), με κριτήριο κατακύρωσης τη χαμηλότερη τιμή. Καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών ορίστηκε η 29.05.2015 και ημερομηνία διεξαγωγής του διαγωνισμού και αποσφράγισης προσφορών ορίστηκε η 02.06.2015.

3. Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 13 «ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ» της διακήρυξης, ο συνολικός εκτιμώμενος προϋπολογισμός όλων των εργολαβιών και για όλη την περίοδο ανέρχεται σε 789.833,33 ευρώ με τον ΦΠΑ (ΦΠΑ: 13 %). Αναλυτικά ο προϋπολογισμός ανά εργολαβία/τμήματα, σύμφωνα με το Παράρτημα 5 της διακήρυξης, παρουσιάζεται κατωτέρω:

	ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ & ΤΟΠΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ (ΕΡΓΑΛΑΒΙΕΣ Η ΤΜΗΜΑΤΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΕΛΑΙΟΔΕΝΤΡΩΝ	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΑΝΑ ΕΡΓΟΛΑΒΙΑ (χωρίς ΦΠΑ)	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΑΝΑ ΕΡΓΟΛΑΒΙΑ (χωρίς ΦΠΑ) Με δικαίωμα προαίρεσης 7%
--	---	---	---	---

Δήμος Ανατολικής Μάνης				
1	ΑΡΕΟΠΟΛΗ	45.500	8.872,50 €	9.493,58 €
2	ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟ	29.000	5.655,00 €	6.050,85 €
3	ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΕΛΙΤΙΝΗΣ – ΛΥΓΕΡΕΑ – ΜΥΡΣΙΝΗ	149.000	22.797,00 €	24.392,79 €
4	ΚΟΚΚΙΝΑ ΛΟΥΡΙΑ – ΣΕΛΕΓΟΥΔΙ- ΚΑΣΤΑΝΙΑ	82.000	12.546,00 €	13.424,22 €
5	ΚΡΗΝΗ- ΠΑΛΑΙΟΒΡΥΣΗ	83.500	12.775,50 €	13.669,79 €
Δήμος Ευρώτα				
1	ΒΡΟΝΤΑΜΑΣ	280.000	34.440,00 €	36.850,80 €
2	ΓΕΡΑΚΙ	650.000	85.800,00 €	91.806,00 €
3	ΚΑΛΛΙΘΕΑ	60.000	7.380,00 €	7.896,60 €
Δήμος Μονεμβασίας				
1	ΑΓΓΕΛΩΝΑ-ΑΓ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΟΝ.	127.000	16.383,00 €	17.529,81 €
2	ΒΕΛΙΕΣ	142.000	17.892,00 €	19.144,44 €
3	ΤΑΛΑΝΤΑ	52.000	6.864,00 €	7.344,48 €
4	ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ	50.000	7.650,00 €	8.185,50 €
5	ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ	110.000	13.530,00 €	14.477,10 €
6	ΜΟΛΑΟΙ	270.000	34.020,00 €	36.401,40 €
7	ΠΑΚΙΑ-ΕΛΙΑ	302.000	38.958,00 €	41.685,06 €
8	ΣΥΚΕΑ	200.000	25.200,00 €	26.964,00 €
9	ΕΛΙΚΑ	103.000	13.596,00 €	14.547,72 €

10	ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΒΟΙΩΝ	80.500	12.316,50 €	13.178,66 €
11	ΑΣΩΠΟΣ	245.000	31.605,00 €	33.817,35 €
12	ΠΑΠΑΔΙΑΝΝΙΚΑ	285.000	36.765,00 €	39.338,55 €
13	ΦΟΙΝΙΚΙ	90.000	11.610,00 €	12.422,70 €
	Δήμος Σπάρτης			
1	ΑΦΥΣΣΟΥ	95.000	11.685,00 €	12.502,95 €
2	ΚΑΛΥΒΙΑ ΣΟΧΑΣ	50.000	6.300,00 €	6.741,00 €
3	ΠΟΛΟΒΙΤΣΑ	40.000	5.880,00 €	6.291,60 €
4	ΞΗΡΟΚΑΜΠΙ-ΠΟΤΑΜΙΑ	205.000	26.445,00 €	28.296,15 €
5	ΚΑΣΤΟΡΙ	95.000	10.545,00 €	11.283,15 €
6	ΚΑΛΛΟΝΗ	26.400	3.247,20 €	3.474,50 €
7	ΣΕΛΛΑΣΙΑ-ΚΟΝΙΔΙΤΣΑ	155.000	19.530,00 €	20.897,10 €
8	ΘΕΟΛΟΓΟΣ	130.000	17.160,00 €	18.361,20 €
9	ΒΟΥΤΙΑΝΟΙ-ΚΛΑΔΑΣ	152.000	19.152,00 €	20.492,64 €
10	ΑΛΕΥΡΟΥ – ΓΕΩΡΓΙΤΣΙ – ΠΕΡΙΒΟΛΙΑ	63.000	8.316,00 €	8.898,12 €
11	ΑΓ.ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ- ΑΓΟΡΙΑΝΗ	51.000	6.885,00 €	7.366,95 €
12	ΒΟΡΔΟΝΙΑ – ΠΕΛΛΑΝΑ	165.000	18.810,00 €	20.126,70 €
13	ΛΟΓΓΑΝΙΚΟΣ	110.000	16.500,00 €	17.655,00 €
14	ΛΟΓΓΑΣΤΡΑ	90.000	13.230,00 €	14.156,10 €
15	ΣΚΟΥΡΑ	100.000	12.900,00 €	13.803,00 €
		4.962.900		

	Γενικό Σύνολο		653.240,70 €	698.967,55 €
	ΦΠΑ 13%		84.921,29 €	90.865,78 €
	Σύνολο με ΦΠΑ		738.161,99 €	789.833,33 €

Περαιτέρω αναφέρεται ότι «είναι δυνατή για λόγους ανωτέρας βίας (τοπικές κλιματολογικές συνθήκες, τοπικοί ψεκασμοί λόγω βροχής αμέσως μετά τον ψεκασμό κλπ) η αύξηση του προϋπολογισμού ανά εργολαβία μέχρι του ποσοστού 7% ως δικαίωμα προαίρεσης ανά εργολαβία».

Στο άρθρο 8 «ΕΓΓΥΗΣΙΣ» αναφέρεται ότι: «1. Εγγύηση συμμετοχής στον διαγωνισμό. Η εγγύηση αυτή εκδίδεται υπέρ του συμμετέχοντος για για ποσό που αντιστοιχεί σε ποσοστό 2 % (χωρίς Φ.Π.Α.) για το τμήμα / τμήματα με βάση την μεγαλύτερη τιμή της κατηγορίας στην οποία υπάγεται η εργολαβία για την οποία δίνει προσφορά και των δένδρων που δηλώνει ότι επιθυμεί να προστατεύσει [...] 2. Εγγύηση καλής εκτέλεσης της σύμβασης. α. Ο προμηθευτής στον οποίο έγινε η κατακύρωση ή η ανάθεση, υποχρεούται να καταθέσει εγγύηση καλής εκτέλεσης των όρων της σύμβασης, το ύψος της οποίας αντιστοιχεί σε ποσοστό 5 % (χωρίς ΦΠΑ) της συμβατικής αξίας τριών (3) γενικών ψεκασμών για τους Δήμους Σπάρτης, Ευρώτα, Ανατολικής Μάνης και Μονεμβάσιας (της συγκεκριμένης περιοχής που ζητά να του ανατεθεί και η οποία βρίσκεται εντός των ανωτέρω ευρύτερων περιοχών)[...]».

Στο άρθρο 9 «ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΗ ΤΙΜΗ» αναφέρεται ότι: «Η τιμή που θα προσφερθεί θα αναφέρεται κατά ελαιοκομική περιοχή όπως αυτές εμφανίζονται στον συνημμένο σχετικό πίνακα (Παράρτημα 2) της παρούσης προκήρυξης και θα δίδεται σε Ευρώ ανά προστατευόμενο ελαιόδενδρο. Εάν μία εργολαβία αποτελείται από Δημοτικές ή Τοπικές Κοινότητες διαφορετικών βαθμών δυσκολίας και επομένως διαφορετικών ανωτάτων τιμών μπορούν να δοθούν διαφορετικές τιμές όμως για όλες τις Δημοτικές ή Τοπικές Κοινότητες της ίδιας εργολαβίας και τον ίδιο βαθμό δυσκολίας θα πρέπει να δίνεται μία τιμή[...] Δεν επιτρέπεται εργολάβος σε καμία περίπτωση να αναλάβει προς ψεκασμό αριθμό ελαιοδένδρων συνολικά μεγαλύτερο από 700.000, των προηγούμενων β και γ κατηγοριών. Δεν επιτρέπεται εργολάβος να αναλάβει προς ψεκασμό αριθμό ελαιοδένδρων μεγαλύτερο από 120.000 ελαιόδενδρα της προηγούμενης (α) κατηγορίας (μεγάλης δυσκολίας), εκτός αν πρόκειται για μια Δημοτική ή Τοπική κοινότητα με μεγαλύτερο αριθμό ελαιοδένδρων από 120.000. Σε περίπτωση που κάποιος κριθεί μειοδότης σε περιοχές των δύο προηγούμενων κατηγοριών η μη υπέρβαση των ορίων διασφαλίζεται λαμβάνοντας υπόψη την σχέση 5,83 : 1 (700.000 : 120.000). Μειοδότης κρίνεται κατά σειρά για τις περιοχές μικρής ενδιάμεσης και μεγάλης δυσκολίας ώστε να λάβει τον μεγαλύτερο αριθμό ελαιοδένδρων πριν το όριο των 700.000 ελαιοδένδρων [...]».

Τέλος, στο άρθρο 14 «ΧΡΟΝΟΣ & ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ ΤΩΝ ΨΕΚΑΣΜΩΝ» ορίζεται η περίοδος των ψεκασμών από 15.06.2015 έως 15.11.2015 κατ' εκτίμηση λαμβάνοντας υπόψη τις κλιματολογικές συνθήκες και το ύψος του δακοπληθυσμού.

4. Στις 21.04.2015 απεστάλη η διακήρυξη για δημοσίευση στην Ε.Ε.Ε. και δημοσιεύθηκε στις 23.04.2015 (2015/S 079-140014). Περαιτέρω, η υπ' αριθ. πρωτ. 4449/16.04.2015 περίληψη της Διακήρυξης (ΑΔΑ: 7ΓΗΟ7Λ1-Ψ9Τ) δημοσιεύτηκε στο Τεύχος Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων της Εφημερίδας της Κυβέρνησης (ΦΕΚ 147/24.04.2015) και στον Ελληνικό τύπο και συγκεκριμένα στις εφημερίδες «ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΩΝ & ΠΛΕΙΣΤΗΡΙΑΣΜΩΝ» (22.04.2015), «ΓΕΝΙΚΗ ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΩΝ» (23.04.2015), «ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΟΣ ΛΟΓΟΣ» (23.04.2015), «ΛΑΚΩΝΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ» (22.04.2015) και «ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΟΣ ΛΟΓΟΣ» και «ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ» (23.04.2015). Η διακήρυξη αναρτήθηκε, επίσης, στην επίσημη ηλεκτρονική ιστοσελίδα της Περιφέρειας Πελοποννήσου www.ppel.gov.gr, στις 22.04.2015, καθώς και στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ) με κωδικό ΑΔΑΜ 15PROC002724576 στις 23.04.2015.

5. Η Επιτροπή διενέργειας και αξιολόγησης προσφορών, όπως αυτή συστήθηκε με την υπ' αριθ. πρωτ. 5652/11.05.2015 Απόφαση του Περιφερειάρχη Πελοποννήσου (ΑΔΑ: 7ΛΞΟ7Λ1-ΛΚ3), με το υπ' αριθ. 1/2015 Πρακτικό της, διαπίστωσε ότι μέχρι την καθορισμένη ημερομηνία και ώρα για την υποβολή προσφορών για τον ανωτέρω διαγωνισμό (29.05.2015 και ώρα 14:30), προσήλθαν και κατέθεσαν φακέλους με τα δικαιολογητικά συμμετοχής, την τεχνική και οικονομική προσφορά οι πιο κάτω ενδιαφερόμενοι: 1. Κοντούλης Γεώργιος, 2. Τραϊφόρου Μαρία, 3. Στυλιανάκου Ασπασία, 4. Μπασκουρέλος Μιχαήλ, 5. Βασιλόγνη Κωνσταντίνα, 6. Παπαδάκης Ανδρέας, 7. Κολλιάκος Χρήστος, 8. Παππά Αθηνούλα, 9. Αγροτικός Συνεταιρισμός Αγίου Νικολάου Βοιών, 10. Αγροτικός Συνεταιρισμός Παπαδιανικών, 11. Αγροτικός Συνεταιρισμός Ασωπού, 12. Αγροτικός Συνεταιρισμός Συκέας, 13. Κρυπωτού Ελένη, 14. Αγροτικός Συνεταιρισμός Αγγελώνας, 15. Κατάβολου Ειρήνη και 16. Σόβολου Παναγιώτα. Έπειτα από έλεγχο των δικαιολογητικών, η Επιτροπή γνωμοδότησε: Α) τη συνέχιση του διαγωνισμού με άνοιγμα οικονομικών προσφορών για τους κάτωθι προσφέροντες: 1. Κοντούλη Γεώργιο, 2. Στυλιανάκου Ασπασία, 3. Μπασκουρέλο Μιχαήλ, 4. Βασιλόγνη Κων/να, 5. Παπαδάκη Ανδρέα, 6. Κολλιάκο Χρήστο, 7. Παππά Αθηνούλα, 8. Αγροτικό Συνεταιρισμό Παπαδιανικών, 9. Αγροτικό Συνεταιρισμό Ασωπού, 10. Αγροτικό Συνεταιρισμό Συκέας, 11. Κρυπωτού Ελένη και 12. Αγροτικό Συνεταιρισμό Αγγελώνας και Β) την απόρριψη των προσφορών των κάτωθι: 1. Τραϊφόρου Μαρίας (για τη Δ.Κ. Βρονταμά του Δήμου Ευρώτα), 2. Αγροτικού Συνεταιρισμού Αγ. Νικολάου Βοιών (για τη Δ.Κ. Αγ. Νικολάου Βοιών του Δήμου Μονεμβασίας) και 3. Σόβολου Παναγιώτας (για τη Δ.Κ. Γεράκι του Δήμου Ευρώτα) για τους λόγους που αναφέρθηκαν στο εν λόγω Πρακτικό. Ειδικότερα, α) “στο φάκελο της Τραϊφόρου Μαρίας του Κωνσταντίνου διαπιστώθηκε ότι τόσο στον εξωτερικό φάκελο προσφοράς της όσο και στους συνημμένους υποφακέλους ως ημερομηνία διεξαγωγής του διαγωνισμού αναφέρεται 29-5-2015 που ήταν η καταληκτική ημερομηνία κατάθεσης των προσφορών και όχι η ορθή 2-6-2015 ημερομηνία διεξαγωγής του διαγωνισμού. Ομοίως η επιτροπή αποφάσισε όπως δεν κάνει δεκτή την υποβληθείσα εγγυητική επιστολή συμμετοχής με το σκεπτικό ότι καλύπτει τον όρο για την ισχύ αυτής για τουλάχιστον ένα (1) μήνα μετά τη λήξη του χρόνου της προσφοράς όπως απαιτεί η διακήρυξη δηλαδή πέντε (5) μήνες από τη διενέργεια του διαγωνισμού (2-6-2015) αλλά έχει ισχύ μόνο μέχρι τις 29-10-2015. Συνεπώς η επιτροπή εισηγείται την απόρριψη της προσφοράς της ανωτέρω”, και β) “στο φάκελο του Αγροτικού Συνεταιρισμού Αγίου Νικολάου Βοιών διαπιστώθηκε ότι α) [...], β) στην υποβληθείσα υπεύθυνη του Ν.1599/86 του υποφακέλου Τεχνικής Προσφοράς απουσίαζε από την παράγραφο 5 η δέσμευση ότι τα ψεκαστικά μηχανήματα θα έχουν απογραφεί σύμφωνα με το Πρόγραμμα του ΥΠΑΑΤ και θα φέρουν σύστημα προστασίας του οδηγού καθώς επίσης και ο αριθμός των ψεκαστικών μηχανημάτων βρέθηκε μικρότερος από τον προβλεπόμενο. Συγκεκριμένα όπως προβλέπεται από το παράρτημα 3 της διακήρυξης για την κάλυψη της περιοχής Αγίου Νικολάου Βοιών απαιτούνται επτά (7) ψεκαστικά μηχανήματα και ικανός αριθμός εργατών. Σύμφωνα όμως με την υποβληθείσα υπεύθυνη δήλωση .....υπάρχουν διαθέσιμα μόνο πέντε (5) ψεκαστικά μηχανήματα και ικανός αριθμός εργατών. Συνεπώς η επιτροπή έκρινε ότι με τα παραπάνω ψεκαστικά μηχανήματα πέντε (5) δεν είναι δυνατή η επαρκής κάλυψη της περιοχής σύμφωνα με τις Τεχνικές Προδιαγραφές της διακήρυξης και εισηγείται την απόρριψη της προσφοράς του ανωτέρω. Η Οικονομική Επιτροπή της Περιφέρειας Πελοποννήσου, με την υπ' αριθ. 1164/08.06.2015 (ΑΔΑ: 7ΑΓΝ7Λ1-4ΒΙ) απόφασή της (απόσπασμα της Πράξεως 31/2015) ενέκρινε στο σύνολό του το από 02.06.2015 Πρακτικό της επιτροπής (Ν°1/2015) αξιολόγησης μειοδοτικού διαγωνισμού για την ανάδειξη εργολάβων ψεκασμών δακοκτονίας έτους 2015.

6. Στη συνέχεια, η Επιτροπή για την αξιολόγηση του αποτελέσματος του διαγωνισμού ανάδειξης εργολάβων εργασιών ψεκασμών δακοκτονίας έτους 2015, για τις περιοχές που ανήκουν στους Δήμους Ανατολικής Μάνης, Ευρώτα, Σπάρτης και Μονεμβασίας, προέβη κατά την καθορισμένη ημερομηνία και ώρα στο άνοιγμα των οικονομικών προσφορών των δέκα τριών (13) υποψηφίων εργολάβων και μετά από το άνοιγμα και την εξέτασή τους εισηγήθηκε με το από 16.06.2015 Πρακτικό της (2/2015) την κατακύρωση των τριάντα τριών (33) εργολαβιών / τμημάτων και την κήρυξη εν μέρει άγονης της διακήρυξης ως προς τις κάτωθι τρεις (3) Δημοτικές Κοινότητες: 1) εργολαβία Δ.Κ. Βρονταμά του Δήμου Ευρώτα με 280.000 ελαιόδεντρα, 2) εργολαβία Δ.Κ. Μεταμόρφωσης του Δήμου Μονεμβασίας με 110.000 ελαιόδεντρα και 3) εργολαβία Δ.Κ. Αγ. Νικολάου Βοιών του Δήμου Μονεμβασίας με 80.500 ελαιόδεντρα. Ειδικότερα, αναφορικά με το μειοδότη Κοντούλη Γεώργιο του Κωνσταντίνου “η Επιτροπή έκρινε ότι δεν μπορεί να τον

θεωρήσει μειοδότη για τα Δ.Δ. Βρονταμά και Καλλιθέας παρόλο που είχε καταθέσει για αυτά προσφορά δεδομένου ότι σε αντίθετη περίπτωση θα υπερέβαινε το όριο των 700.000 ελαιοδέντρων. Συνεπώς εισηγείται την κατακύρωση μόνο για τη Δημοτική Κοινότητα Γερακίου με 650.000 ελαιόδεντρα". Η Οικονομική Επιτροπή της Περιφέρειας Πελοποννήσου, με την υπ' αριθ. 1232/18.06.2015 (ΑΔΑ: Ω3ΑΖ7Λ1-Ξ11) απόφασή της (απόσπασμα της Πράξεως 33/2015), ενέκρινε στο σύνολό του το από 16.06.2015 Πρακτικό της επιτροπής (Ν°2/2015) αξιολόγησης μειοδοτικού διαγωνισμού για την ανάδειξη εργολάβων ψεκασμών δακοκτονίας έτους 2015.

7. Επιπλέον, με το με αριθ. πρωτ. οικ. 10116/06.08.2015 έγγραφό της, η Περιφέρεια Πελοποννήσου-Περιφερειακή Ενότητα Λακωνίας βεβαιώνει ότι «για τον διαγωνισμό ανάδειξης εργολάβων ψεκασμών από εδάφους για τον δάκο της ελιάς έτους 2015 στην ΠΕ Λακωνίας δεν έχουν ασκηθεί και δεν εκκρεμούν ενστάσεις προσφυγές ή ένδικα μέσα».

8. Τέλος, η Οικονομική Επιτροπή της Περιφέρειας Πελοποννήσου με την αριθμ. απόφαση 1566/31.07.2015 (ΑΔΑ: Ω0027Λ1-6Ε3) ενέκρινε το σχέδιο απόφασης για την έγκριση διαδικασίας διαπραγμάτευσης για τα εν λόγω τμήματα, με το οποίο αιτείται τη σύμφωνη γνώμη της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. Στο επισυναπτόμενο σχέδιο απόφασης της Περιφέρειας Πελοποννήσου, αναφέρεται ότι: «Η Επιτροπή μετά το άνοιγμα των οικονομικών προσφορών κήρυξε εν μέρει άγνονη τη διακήρυξη ως προς τα ακόλουθα τρία (3) τμήματα της διακήρυξης: "1. Βρονταμά 2.Μεταμόρφωση 3. Αγ. Νικόλαο Βοιών". Για το Βρονταμά κατατέθηκαν δύο (2) προσφορές από τις οποίες η προσφορά της κ. Τραϊφόρου Μαρίας απορρίφθηκε ως μη αποδεκτή, ενώ η προσφορά του κ. Κοντούλη Γεώργιου δεν έγινε δεκτή λόγω υπέρβασης του ανώτατου ορίου αριθμού ελαιοδέντρων. Για τη Μεταμόρφωση δεν κατατέθηκε προσφορά ενώ για τον Αγ. Νικόλαο Βοιών κατατέθηκε προσφορά από τον Α.Σ. Αγ. Νικολάου Βοιών, η οποία απορρίφθηκε ως μη αποδεκτή [...]».Τέλος αναφέρεται ότι "κατά τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης είναι εύλογο ότι θα ισχύσουν όσα στη σχετική διακήρυξη του διαγωνισμού προβλέπονται".

8α. Μετά από σχετικό ερώτημα της Αρχής ως προς το "όριο των 700.000 ή 120.000 ελαιοδένδρων που δύναται κατ' ανώτατο όριο να αναλάβει κάποιος εργολάβος", όπως αναφέρεται στην αρ. πρωτ. 4516/17.04.2015 διακήρυξη για την ανάδειξη εργολάβων εργασιών ψεκασμών δακοκτονίας έτους 2015 στη Περιφερειακή Ενότητα Λακωνίας της Περιφέρειας Πελοποννήσου, και ειδικότερα στα άρθρα 7 "Κριτήρια Αξιολόγησης προσφορών" και 9 «Προσφερόμενη τιμή», η Αναθέτουσα Αρχή μας ενημέρωσε ότι το θεσμικό πλαίσιο στο οποίο στηρίζονται οι τεχνικές προδιαγραφές του εκάστοτε ετησίου προγράμματος δακοκτονίας είναι: α)η 307218/3378/12-5-1976 Απόφαση Υπουργού Γεωργίας «Καταπολέμησης του δάκου» και β)η 66244/5-3-1991 εγκύκλιος του Υπουργείου Γεωργίας. Συγκεκριμένα, στο υπ'αριθμ. πρωτ. 10.977/02.09.2015 έγγραφό αναφέρει μεταξύ άλλων τα εξής:

"1. Στο πρόγραμμα δακοκτονίας του Νομού Λακωνίας βάσει των ιστορικών δεδομένων της τελευταίας δεκαετίας εντάσσονται κατά μέσο όρο 6.000.000 ελαιόδενδρα από το σύνολο των 12.000.000 που καλλιεργούνται στο Νομό. Αυτά καταλαμβάνουν έκταση 400.000 στρεμμάτων. Λόγω της μεγάλης γεωγραφικής διασποράς [...], **υπάρχουν σοβαρές διαφορές σε κλιματολογικές και εδαφομορφολογικές συνθήκες.** Έτσι προκειμένου να επιτευχθούν οι τεχνικές προδιαγραφές όπως αυτές ορίζονται στα προαναφερόμενα έγγραφα, κρίθηκε απαραίτητο οι τοπικές κοινότητες που εντάσσονται, να κατηγοριοποιούνται σε τρεις κατηγορίες δυσκολίας εκτέλεσης του έργου.

Στην κατηγορία μεγάλης δυσκολίας εντάσσονται κυρίως τοπικές κοινότητες όπου το έργο εκτελείται από εργάτες με ψεκαστήρες πλάτης σχεδόν στο σύνολο του, γιατί οι εδαφομορφολογικές συνθήκες δεν επιτρέπουν να εργαστεί γεωργικός ελκυστήρας. Τέτοιες τοπικές κοινότητες περιλαμβάνονται στο Δήμο Ανατολικής Μάνης του Νομού. Σε αυτές τις τοπικές κοινότητες έχει οριστεί όριο 120.000 δένδρων ανά εργολάβο , πλην κοινοτήτων που δεν μπορούν να τηθούν περαιτέρω, π.χ. η τοπική κοινότητα Πύργου Διρού το 2013 είχε 225.000 ελαιόδενδρα .

Κατά παρόμοιο τρόπο τοπικές κοινότητες που έχουν πεδινό ή ημιορεινό προσβάσιμο τμήμα, όπου δύναται να εργάζεται γεωργικός ελκυστήρας και τμήμα όπου αναγκαστικά θα εργαστούν και εργάτες, γιατί είναι ορεινό με μεγάλες κατά σημεία κλίσεις, εντάσσονται στην μεσαίας δυσκολίας κατηγορία με αναλογία προσμέτρησης 5,83 :1 (700.000 : 120.000).

Τέλος στην μικρής δυσκολίας κατηγορία εντάσσονται τοπικές κοινότητες με πεδινές περιοχές όπου εργάζονται αποκλειστικά γεωργικοί ελκυστήρες με δυνητική επιλογή του εργολάβου, σε σημεία που δεν καλύπτονται ευχερώς, να χρησιμοποιήσει εργάτες με ψεκαστές πλάτης.

2. Βασικές τεχνικές προδιαγραφές όπως προκύπτουν από την 307218/3378/12-5-1976 Απόφαση Υπουργού Γεωργίας και την 66244/5-3-1991 εγκύκλιο του Υπουργείου Γεωργίας:

α. Σελίδα 4 της 307218/3378/12-5-1976 "Η διάρκεια εκάστου ψεκασμού πρέπει να είναι όσο το δυνατό μικρότερη .. δεν πρέπει να είναι μεγαλύτερα των 8 ημερών". Στην ίδια σελίδα "πρέπει να αρχίζει πολύ ενωρίς την πρωίαν" ενδεικτικά τον Ιούλιο οι ψεκασμοί ξεκινούν 6:00 το πρωί . Στην ίδια σελίδα " ο ψεκασμός διακόπτεται, όταν η θερμοκρασία είναι ανωτέρα των 28 βαθμών Κελσίου " .

β. Μέγιστες ποσότητες ανά ημέρα εργασίας.

Γεωργικός ελκυστήρας εργαζόμενος από τις 06:00 (πρωί και στην θερινή περίοδο) σε τρεις ώρες κατά μέσον όρο, έχει ψεκάσει 500 λίτρα διαλύματος και εάν η θερμοκρασία δεν ανέβει πάνω από τους 28 βαθμούς Κελσίου μπορεί να ψεκάσει άλλα 250 λίτρα σε περίπου 1,5 ώρες. Δηλαδή ο μέγιστος όγκος ψεκαζόμενου διαλύματος ανά ημέρα και ανά γεωργικό ελκυστήρα είναι 750 λίτρα σε περίπου 4,5 ώρες εργασίας εφόσον ο παράγοντας θερμοκρασία το επιτρέπει . Εργάτης με ψεκαστήρα πλάτης έχει μέγιστο ανά ημέρα εργασίας 150 λίτρα ψεκαζόμενου διαλύματος .

γ. Εντοπιότητα εργαζομένων στα συνεργεία.

Ο παράγοντας αυτός είναι καθοριστικής σημασίας για την αποτελεσματικότητα του δολωματικού ψεκασμού γιατί μετά την κατάργηση των προσλήψεων των επιστατών (οι οποίοι επέβλεπαν τους ψεκασμούς) από το έτος 2011 κι εντεύθεν, εάν τα μέλη του συνεργείου δεν έχουν γνώση των ορίων της τοπικής κοινότητα που εργάζονται, υπάρχει το ενδεχόμενο λόγω ανεπαρκούς γνώσης της περιοχής, να αφήνουν ακάλυπτες περιοχές ή πολλές φορές να μπαίνουν στα όρια όμορων Τοπικών Κοινοτήτων που δεν έχουν ενταχθεί στο Πρόγραμμα.

Στο νομό Λακωνίας εντάσσονται κατά μέσο όρο 60 τοπικές κοινότητες ανά έτος στο Πρόγραμμα Δακοκτονίας και αυτές σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές, πρέπει σε κάθε δολωματικό ψεκασμό, να ψεκάζονται εντός περίπου 20 ημερών για να υπάρξει αποτελεσματικότητα.

Οι περισσότερες από αυτές τις τοπικές κοινότητες έχουν μικρό αριθμό κατοίκων και περιορισμένες δυνατότητες εξεύρεσης ψεκαστών πράγμα που κάνει πολύ δύσκολη την δημιουργία συνεργείων ψεκασμών που να υπερβαίνουν τους 15 γεωργικούς ελκυστήρες και να μπορούν να εργαστούν ταυτόχρονα.

Με τις επικρατούσες στη Λακωνία εδαφοκλιματικές γεωμορφολογικές και κοινωνικοοικονομικές συνθήκες και εάν δεν τηρηθεί το όριο των 700.000 ελαιοδένδρων ανά εργολάβο, είναι αδύνατη η εξυπηρέτηση των τοπικών κοινοτήτων μέσα στα χρονικά όρια που θέτουν οι τεχνικές προδιαγραφές. Ακόμη και αν υπήρχε στην προσφορά κάποιου εργολάβου η δυνατότητα να περιλάβει μεγάλο αριθμό γεωργικών ελκυστήρων ώστε να καλύπτουν θεωρητικά μεγαλύτερο αριθμό ελαιοδένδρων από το όριο, στην πράξη θα ήταν αδύνατον να ανταποκριθεί με συνέπεια προς τις τεχνικές προδιαγραφές. Το όριο αυτό δίνει στους εργολάβους τη δυνατότητα και την επάρκεια να ανταποκριθούν ταυτόχρονα όπως απαιτούν οι τεχνικές προδιαγραφές.

Για παράδειγμα και λαμβάνοντας υπόψη τα προαναφερόμενα, στην τοπική κοινότητα Γερακίου (που έχει τον μεγαλύτερο αριθμό ελαιόδένδρων στη Λακωνία), στο Πρόγραμμα Δακοκτονίας εντάσσονται 650.000 ελαιόδενδρα. Επειδή δεν μπορεί να τηρηθεί, για να ολοκληρωθεί ο ψεκασμός σε 8 ημέρες πρέπει, συνεργείο με 25 γεωργικούς ελκυστήρες κατ' ελάχιστο, να εργάζεται καθημερινά με θερμοκρασίες κάτω των 28 βαθμών Κελσίου. Αν δεν υπήρχε το όριο των 700.000 ελαιόδένδρων, πιθανό με προϋποθέσεις ψεκασμού (υψηλός δακοπληθυσμός, κλιματικές συνθήκες ευνοϊκές) από τον ίδιο εργολάβο και σε άλλη τοπική κοινότητα, θα έπρεπε άλλο συνεργείο του ιδίου να εργαστεί ταυτόχρονα ή να περιμένει να τελειώσει την μια τοπική κοινότητα και να συνεχίσει στην επόμενη. Αυτό θα ήταν αναποτελεσματικό γιατί δεν πραγματοποιούνται οι όροι **“ο γενικός ψεκασμός πρέπει να ολοκληρώνεται το δυνατό συντομότερα”** και **“η διάρκεια εκάστου ψεκασμού ...δεν πρέπει να είναι μεγαλύτερα των 8 ημερών.**

Στο Νομό Λακωνίας όπως και ανωτέρω αναφέρουμε, οι κατά μέσο όρο 60 τοπικές κοινότητες ανά έτος, πρέπει να ψεκαστούν σε περίπου 20 ημέρες για να υπάρχει αποτελεσματικότητα. Θέτοντας το όριο των 700.000 ελαιόδένδρων το έργο κατανέμεται σε 11 ή 12 εργολάβους κατ' ελάχιστο, οι οποίοι είναι υποχρεωμένοι να συστήσουν διαφορετικά συνεργεία με υψηλή πιθανότητα να προσλάβουν εργαζομένους με εντοπιότητα και **να αυξήσουν την αποτελεσματικότητα του έργου αφού θα μπορούσαν να εργαστούν ταυτόχρονα”**.

9. Κατόπιν των ανωτέρω, η Περιφέρεια Πελοποννήσου, με το υπ' αριθμ. οικ. 8163/23.06.2015 αίτημά της, όπως συμπληρώθηκε, αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στο άρθρο 2, παράγραφος 2, περίπτωση γ', υποπερίπτωση δδ' του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, προκειμένου να προβεί στη διενέργεια διαδικασίας διαπραγμάτευσης, για τη σύναψη σύμβασης με αντικείμενο την «Ανάδειξη εργολάβων για τον από εδάφους ψεκασμό ελαιόδέντρων στα πλαίσια του Προγράμματος Συλλογικής Καταπολέμησης του Δάκου της Ελιάς έτους 2015 στην περιοχή ευθύνης της Δ/σης Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής Περιφερειακής Ενότητας Λακωνίας», για τις Δ.Ε. Βρονταμά, Μεταμόρφωσης και Αγ. Νικολάου Βοίων, προϋπολογισμού 64.506,56€ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ (συμπεριλαμβανομένου δικαιώματος προαίρεσης 7%), κατόπιν προηγηθέντος, εν μέρει άγονου, διεθνούς ανοιχτού διαγωνισμού συνολικού προϋπολογισμού 789.833,33€ (συμπεριλαμβανομένου δικαιώματος προαίρεσης 7% και ΦΠΑ).

II. Νομικό πλαίσιο

10. Στο άρθρο 2, παράγραφος 2, περίπτωση γ', υποπερ. δδ του ν. 4013/2011 (ΦΕΚ 204/Α), όπως ισχύει (μετά την τροποποίηση της σχετικής προθεσμίας), ορίζεται ότι : «Η Αρχή έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες... δδ) Οι αποφάσεις των αναθετουσών Αρχών που αφορούν προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 25 παρ. 3 του π.δ. 59/2007 και των άρθρων 24 και 25 του π.δ. 60/2007, εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής, εφόσον οι συμβάσεις αυτές εμπίπτουν, λόγω της εκτιμώμενης αξίας τους, στο πεδίο εφαρμογής των ανωτέρω προεδρικών διαταγμάτων. [...]».

11. Στην παρ. 1 του άρθρου 6 «Ποσά των κατωτάτων ορίων των δημοσίων συμβάσεων» (άρθρο 7 της οδηγίας 2004/18/ΕΚ) του ιδίου π.δ. ορίζεται ότι : «...Το παρόν εφαρμόζεται στις δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών που δεν εξαιρούνται, δυνάμει των εξαιρέσεων που προβλέπονται στα άρθρα 16, 17 και 9 έως 15, και των οποίων η εκτιμώμενη αξία εκτός φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) είναι ίση προς ή ανώτερη από τα ακόλουθα κατώτατα όρια: α) 137.000 ευρώ, για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών, εκτός αυτών που καλύπτονται από την περίπτωση β) στοιχείο iii), που συνάπτονται από τις αναθέτουσες αρχές οι οποίες είναι κεντρικές κυβερνητικές αρχές του Παραρτήματος IV. [...] β) 211.000 ευρώ, προκειμένου για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που συνάπτονται είτε i) από αναθέτουσες αρχές άλλες από εκείνες που αναφέρονται στο Παράρτημα IV, είτε ii) από τις αναθέτουσες αρχές που αναφέρονται στο Παράρτημα IV και οι οποίες δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας, όταν οι συμβάσεις αφορούν προϊόντα τα οποία δεν καλύπτει το Παράρτημα V, είτε iii)

από οποιαδήποτε αναθέτουσα αρχή και έχουν ως αντικείμενο υπηρεσίες της κατηγορίας 8 του Παραρτήματος II A, υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών της κατηγορίας 5 των οποίων οι θέσεις στο CPV είναι αντίστοιχες με τους αριθμούς αναφοράς CPC 7524, 7525 και 7526, ή/και υπηρεσίες που αναφέρονται στο Παράρτημα II B...».

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 2 του με αρ. 1336/2013 Κανονισμού της Επιτροπής της 13ής Δεκεμβρίου 2013 για την τροποποίηση των Οδηγιών 2004/17/ΕΚ, 2004/18/ΕΚ και 2009/81/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όσον αφορά τα κατώτατα όρια εφαρμογής τους κατά τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων, τα ως άνω ποσά αναπροσαρμόστηκαν στις 134.000€ και 207.000 ευρώ, αντίστοιχα.

12. Στο άρθρο 8 του π.δ. 60/2007, ορίζεται ότι: « 1. Ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας μιας δημόσιας σύμβασης βασίζεται στο συνολικό πληρωτέο ποσό, εκτός ΦΠΑ, όπως προσδιορίζεται από την αναθέτουσα αρχή. Στον υπολογισμό αυτό, λαμβάνεται υπόψη το εκτιμώμενο συνολικό ποσό, συμπεριλαμβανομένων τόσο του τυχόν προβλεπόμενου δικαιώματος προαίρεσως όσο και των τυχόν παρατάσεων της σύμβασης... 2. Η αποτίμηση πρέπει να ισχύει κατά το χρόνο αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού, όπως προβλέπεται στο άρθρο 29 παράγραφος 2 ή, στις περιπτώσεις όπου δεν απαιτείται μια τέτοια προκήρυξη, κατά το χρονικό σημείο έναρξης της διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης. 3. Κανένα σχέδιο έργου και καμία σύμβαση προμήθειας ή υπηρεσιών δεν επιτρέπεται να καταμνηθεί, προκειμένου να αποφευχθεί η εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος διατάγματος. 4. Για τις δημόσιες συμβάσεις έργων, κατά τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας πρέπει να λαμβάνονται υπόψη το ποσό των έργων καθώς και η συνολική εκτιμώμενη αξία των αναγκαίων προμηθειών για την εκτέλεση των έργων που τίθενται στη διάθεση του εργολήπτη από τις αναθέτουσες αρχές. 5. α) Όταν ένα σχεδιαζόμενο έργο ή ένα σχέδιο αγοράς υπηρεσιών μπορεί να οδηγήσει σε ταυτόχρονη σύναψη χωριστών συμβάσεων κατά τμήματα, λαμβάνεται υπόψη η συνολική εκτιμώμενη αξία όλων των τμημάτων. Όταν η συνολική αξία των τμημάτων είναι ίση με ή υπερβαίνει την αξία που καθορίζεται στο άρθρο 6, το παρόν εφαρμόζεται στη σύναψη κάθε τμήματος. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να παρεκκλίνουν, προκειμένου για τα τμήματα, των οποίων η εκτιμώμενη αξία εκτός ΦΠΑ είναι μικρότερη των ογδόντα χιλιάδων (80.000) ευρώ για τις υπηρεσίες και του 1.000.000 ευρώ για τα έργα, εφόσον το συνολικό ποσό των συγκεκριμένων τμημάτων δεν υπερβαίνει το 20 % της συνολικής αξίας όλων των τμημάτων...».

13. Στο άρθρο 32 του Π.Δ. 60/2007 (άρθρο 38 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ) ορίζεται ότι : «Στις ανοικτές διαδικασίες, η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών ανέρχεται σε πενήντα δύο (52) ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού. 3. (...) 4. Στις περιπτώσεις όπου οι αναθέτουσες αρχές έχουν δημοσιεύσει προκαταρκτική προκήρυξη, η ελάχιστη προθεσμία για την παραλαβή των προσφορών που αναφέρεται στην παράγραφο 2 (...) μπορεί, κατά γενικό κανόνα, να περιορίζεται σε τριάντα έξι (36) ημέρες, αλλά δεν είναι σε καμία περίπτωση μικρότερη των είκοσι δύο (22) ημερών. Η προθεσμία αυτή αρχίζει από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού, προκειμένου για ανοικτή διαδικασία, [...]. Η βραχύτερη προθεσμία που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο μπορεί να τάσσεται, υπό την προϋπόθεση ότι η προκαταρκτική προκήρυξη έχει περιλάβει όλες τις πληροφορίες, οι οποίες απαιτούνται στην προκήρυξη διαγωνισμού που περιλαμβάνεται στο Παράρτημα VII A, εφόσον οι πληροφορίες αυτές είναι διαθέσιμες κατά τη δημοσίευση της προκήρυξης, και η προκαταρκτική προκήρυξη έχει αποσταλεί προς δημοσίευση μεταξύ ενός ελάχιστου διαστήματος πενήντα δύο (52) ημερών έως ενός μέγιστου διαστήματος δώδεκα (12) μηνών πριν από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού...».

Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 29 του Π.Δ. 60/2007 (άρθρο 35 οδηγίας 2004/18/ΕΚ):“1. Οι αναθέτουσες αρχές γνωστοποιούν μέσω προκαταρκτικής προκήρυξης, η οποία δημοσιεύεται από την Επιτροπή ή από τις ίδιες, στο «προφίλ αγοραστή», που αναφέρεται στο Παράρτημα VIII, σημείο 2, στοιχείο β): [...] γ) όταν πρόκειται για έργα, τα βασικά χαρακτηριστικά των συμβάσεων ή των συμφωνιών –

πλαisiών τις οποίες προτίθενται να συνάψουν, τα εκτιμώμενα ποσά των οποίων ισούνται με ή υπερβαίνουν το κατώτατο όριο που αναφέρεται στο άρθρο 6, λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 8”.

14. Στο άρθρο 24 παρ. 1 περ. α' του π.δ. 60/2007, “Διαδικασία με διαπραγμάτευση, με δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού” (άρθρο 30 οδηγίας 2004/18/EK) ορίζεται ότι: “... 1. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να συνάπτουν δημόσιες συμβάσεις προσφεύγοντας σε διαδικασία με διαπραγμάτευση αφού προηγηθεί δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, στις ακόλουθες περιπτώσεις: α) Σε περίπτωση μη κανονικών προσφορών ή κατάθεσης προσφορών που είναι απαράδεκτες σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, τηρουμένων των οριζόμενων στις διατάξεις των άρθρων 28, 39 έως 52 και 55, έπειτα από ανοικτή ή κλειστή διαδικασία ή ανταγωνιστικό διάλογο, με την προϋπόθεση ότι οι αρχικοί όροι της σύμβασης δεν τροποποιούνται ουσιωδώς. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να μη δημοσιεύουν προκήρυξη διαγωνισμού, εάν στη διαδικασία με διαπραγμάτευση περιλαμβάνουν όλους τους προσφέροντες που πληρούν τα κριτήρια των άρθρων 43 έως 50 και οι οποίοι, κατά την ανοικτή ή κλειστή διαδικασία ή τον προηγηθέντα ανταγωνιστικό διάλογο, υπέβαλαν παραδεκτές προσφορές...”.

15. Στο άρθρο 25 παρ. 1 περ. α' του ίδιου π.δ. ορίζεται ότι: «Διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού» (άρθρο 31 οδηγίας 2004/18/EK), ορίζεται: «Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να συνάπτουν τις δημόσιες συμβάσεις τους προσφεύγοντας σε διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς να προηγείται δημοσίευση σχετικής προκήρυξης, στις ακόλουθες περιπτώσεις: 1) Προκειμένου για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών: α) εάν, ύστερα από ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, δεν υποβλήθηκε καμία προσφορά ή καμία από τις υποβληθείσες προσφορές δεν κρίνεται κατάλληλη, ή εάν δεν υπάρχει κανείς υποψήφιος, εφόσον δεν έχουν τροποποιηθεί ουσιωδώς οι αρχικοί όροι της σύμβασης και με την προϋπόθεση ότι διαβιβάζεται σχετική έκθεση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ύστερα από αίτημα της» [...].

16. Στο άρθρο 44, παρ. 1 του ν. 4325/2015 ορίζεται ότι: “Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες οι διαγωνισμοί για το πρόγραμμα δακοκτονίας έχουν δημοσιευθεί αλλά δεν έχουν ολοκληρωθεί έως την 10η Ιουνίου, ημερομηνία έναρξης των εργασιών δακοκτονίας, η Οικονομική Επιτροπή της οικείας Περιφέρειας, μπορεί, για λόγους δημοσίου συμφέροντος, να αναθέτει την εκτέλεση των σχετικών υπηρεσιών στους προσωρινούς μειοδότες, έως την ολοκλήρωση των διαγωνισμών, με την υπογραφή των οικείων συμβάσεων. Οι δαπάνες για την εκτέλεση των παρεχόμενων υπηρεσιών από την έναρξη των εργασιών δακοκτονίας, μέχρι τη σύναψη της οικείας σύμβασης, μπορούν να εκκαθαριστούν και να πληρωθούν νόμιμα, εφόσον ο οικείος Περιφερειάρχης: α) βεβαιώνει με σχετική πράξη του την εκτέλεση της υπηρεσίας και β) το ύψος της σχετικής δαπάνης είναι σύμφωνο με τους όρους και το περιεχόμενο της οικείας σύμβασης δακοκτονίας”.

17. Τέλος, με την υπ' αριθ. 40563 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ 590 Β' 15.04.2015) «Μετάθεση της ημερομηνίας έναρξης της υποχρεωτικής χρήσης του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις παροχής υπηρεσιών δακοκτονίας» ορίζεται ότι: «Ο χρόνος έναρξης της υποχρεωτικής εφαρμογής του συνόλου των διατάξεων των άρθρων 134 ως 138 ν. 4281/2014 μετατίθεται και ορίζεται την 31-12-2015, όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις παροχής υπηρεσιών δακοκτονίας για όλες τις αναθέτουσες αρχές και σε όλες τις αποφάσεις ανάθεσης και εκτέλεσης αυτών».

III. Νομική Εκτίμηση

18. Το υπό εξέταση αίτημα της Περιφέρειας Πελοποννήσου – Π.Ε. Λακωνίας αφορά στη σύναψη δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών, με την έννοια της περ. γ' της παρ. 2 του άρθρου 2 του π.δ. 60/2007, περί προσαρμογής της Ελληνικής Νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/EK «περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών». Λαμβάνοντας υπόψη ότι το αίτημα αφορά στη σύναψη δημόσιας σύμβασης κατόπιν διαδικασίας διαπραγμάτευσης, σύμφωνα

με τις διατάξεις των άρθρων 24 και 25 του π.δ. 60/2007, σε συνδυασμό με το συνολικό προϋπολογισμό του προκηρυχθέντος διαγωνισμού (698.967,55€ χωρίς ΦΠΑ, συμπεριλαμβανομένου δικαιώματος προαίρεσης), συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής κατ' άρθρο 2 παράγραφος 2 περίπτωση γ' υποπερίπτωση δδ' του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, για την παροχή σύμφωνης γνώμης.

19. Επισημαίνεται ότι η διαδικασία με διαπραγμάτευση έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικές απαριθμούμενες στα άρθρα 30 και 31 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ, περιπτώσεις (αντίστοιχα άρθρα 24 και 25 π.δ. 60/2007) (βλ. σχετικά ΔΕΕ, απόφαση της 8ης Απριλίου 2008, C337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψη 56). Συναφώς, παρατηρείται ότι, οι ανωτέρω διατάξεις στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις που συνιστούν παρέκκλιση από τη βασική ρύθμιση, δηλαδή από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των αναγνωριζομένων από τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) δικαιωμάτων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συσταλτικής ερμηνείας. Συγκεκριμένα, προκειμένου η οδηγία 2004/18/ΕΚ να μην απολέσει την πρακτική αποτελεσματικότητά της, τα κράτη μέλη και οι αναθέτουσες αρχές τους δεν επιτρέπεται να προβλέπουν περιπτώσεις προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση που δεν προβλέπονται από την εν λόγω οδηγία ή να συνοδεύουν τις ρητώς προβλεπόμενες από την οδηγία αυτή περιπτώσεις με νέους όρους που έχουν ως αποτέλεσμα να καθιστούν ευκολότερη την προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία (βλ. ΔΕΕ, αποφάσεις της 18^{ης} Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28^{ης} Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, σκέψη 13 και της 13^{ης} Ιανουαρίου 2005, C-84/03, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλ. 2005, I-13947, σκέψη 48).

20. Εν προκειμένω, για το υπό κρίση αίτημα τυγχάνουν εφαρμογής οι επικαλούμενες από την αναθέτουσα αρχή διατάξεις των άρθρων 24 παρ. 1 περ. α' και 25 παρ. 1 περ.α' του π.δ. 60/2007, όπως αναλυτικά περιγράφεται κατωτέρω:

(i) Για το τμήμα της **εργολαβίας Δ.Κ. Μεταμόρφωσης του Δήμου Μονεμβασίας** με 110.000 ελαιόδεντρα, όπως προκύπτει και από την υπ' αριθ. 1164/08.06.2015 (ΑΔΑ: 7ΑΓΝ7Λ1-4ΒΙ) απόφαση (απόσπασμα της Πράξεως 31/2015) της Οικονομικής Επιτροπής της Περιφέρειας Πελοποννήσου, δεν κατατέθηκε καμία προσφορά και ως εκ τούτου τυγχάνει εξέτασης η εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 25, παρ. 1 περ. α' του π.δ. 60/2007. Βάσει της διάταξης αυτής, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να συνάπτουν δημόσιες συμβάσεις προσφεύγοντας σε διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς να προηγείται δημοσίευση σχετικής προκήρυξης, εφόσον συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) έχει προηγηθεί ανοικτή ή κλειστή διαδικασία,

Όπως μάλιστα έχει παγίως κριθεί, η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, κατ' εφαρμογή της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 25 του π.δ. 60/2007, συνέχεται άμεσα με τον προηγηθέντα αυτής διαγωνισμό, με συνέπεια η μη νομιμότητα της υποκείμενης διαγωνιστικής διαδικασίας να καθιστά παρακολουθηματικά παράνομη στο σύνολό της και τη συγκεκριμένη διαδικασία της διαπραγμάτευσης (βλ. ενδεικτικά Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. Αποφ. 121, 153, 346, 409, 498, 499/2013 και 5, 26, 44, 65, 79/2017, ΕΣ-Πράξη 215/2012-Ζ' Κλιμάκιο, ΕΣ-Αποφ. VI Τμ. 1249/2011, 466/2011, 29/2012, 408/2012, 600/2012 και 935/2013).

β) δεν έχει υποβληθεί, κατά την υπό σημείο (α) ανωτέρω νομίμως διεξαχθείσα και προηγηθείσα ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, καμία προσφορά ή καμία από τις υποβληθείσες προσφορές δεν κρίνεται κατάλληλη ή δεν υπάρχει κανείς υποψήφιος,

γ) δεν υφίσταται ουσιώδης τροποποίηση των αρχικών όρων της σύμβασης κατά την προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση.

δ) επιπλέον, προϋποτίθεται ότι σε περίπτωση σχετικού αιτήματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να προβεί στη διαβίβαση σε αυτή σχετικής εκθέσεως.

(ii) Για τις εργολαβίες **Δ.Κ. Βρονταμά του Δήμου Ευρώτα** με 280.000 ελαιόδεντρα και **Δ.Κ. Αγ. Νικολάου Βοιών του Δήμου Μονεμβασίας** με 80.500 ελαιόδεντρα, όπως προκύπτει και από τις υπ' αριθ. 1164/08.06.2015 (ΑΔΑ: 7ΑΓΝ7Λ1-4ΒΙ) και 1232/18.06.2015 (ΑΔΑ: Ω3ΑΖ7Λ1-Ξ11) αποφάσεις (απόσπασμα της Πράξεως 31/2015 και 33/2015 αντίστοιχα) της Οικονομικής Επιτροπής της Περιφέρειας Πελοποννήσου, έχουν υποβληθεί απαράδεκτες προσφορές, και ως εκ τούτου τυγχάνει εξέτασης η εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 24, παρ. 1 περ. α' του π.δ. 60/2007. Η εφαρμογή της διάταξης αυτής, βάσει της οποίας οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να συνάπτουν δημόσιες συμβάσεις προσφεύγοντας σε διαδικασία με διαπραγμάτευση, με δημοσίευση σχετικής προκήρυξης, προϋποθέτει:

α) Να έχει προηγηθεί ανοικτή ή κλειστή διαδικασία.

Μάλιστα, όπως παγίως έχει κριθεί, η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, κατ' εφαρμογή της περ. α', της παρ. 1 του άρθρου 24 του π.δ. 60/2007, συνέχεται άμεσα με τον προηγούμενο αυτής διαγωνισμό, με συνέπεια η μη νομιμότητα της υποκείμενης διαγωνιστικής διαδικασίας να καθιστά παρακολουθηματικά παράνομη στο σύνολό της και τη συγκεκριμένη διαδικασία (ΕΣ-Πράξη 215/2012-Ζ' Κλιμάκιο, ΕΣ-Αποφ. VI Τμ. 466/2011, 1249/2011, 29/2012, 408/2012, 600/2012 και 935/2013).

β) Να έχουν υποβληθεί κατά την ανωτέρω (υπό σημείο α) νομίμως διεξαχθείσα και προηγηθείσα ανοικτή ή κλειστή διαδικασία μη κανονικές ή απαράδεκτες προσφορές σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

γ) Να μην τροποποιούνται ουσιωδώς οι αρχικοί όροι της σύμβασης κατά την προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση.

21. Εν προκειμένω, από τα στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης προκύπτουν τα ακόλουθα:

i. Ως προς το τμήμα της εργολαβίας **Δ.Κ. Μεταμόρφωσης του Δήμου Μονεμβασίας**, για το οποίο δεν έχει υποβληθεί καμία προσφορά, αναφέρονται τα εξής:

α) Ως προς την προϋπόθεση της προηγούμενης νομίμως διεξαχθείσας ανοικτής ή κλειστής διαδικασίας:

Ο Περιφερειάρχης Πελοποννήσου με την υπ' αριθ. πρωτ. 4516/17.04.2015 διακήρυξη (ΑΔΑ: 6Θ6Π7Λ1-ΨΦ4), προκήρυξε δημόσιο διεθνή ανοικτό μειοδοτικό διαγωνισμό με κλειστές προσφορές για την ανάδειξη εργολάβων εργασιών ψεκασμών δακοκτονίας έτους 2015 στη Περιφερειακή Ενότητα Λακωνίας της Περιφέρειας Πελοποννήσου, προϋπολογισμού με ΦΠΑ 789.833,33 ευρώ (συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος προαίρεσης 7%), με κριτήριο κατακύρωσης τη χαμηλότερη τιμή. Καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών ορίστηκε η 29.05.2015 και ημερομηνία διεξαγωγής του διαγωνισμού και αποσφράγισης προσφορών ορίστηκε η 02.06.2015. Στον εν λόγω διαγωνισμό υπεβλήθησαν προσφορές από δεκαέξι (16) υποψηφίους αναδόχους για τα 35 από τα 36 τμήματα, όπως προκύπτει από τα υπ' αριθμ. 1 και 2/2015 Πρακτικά της Επιτροπής Αξιολόγησης Αποτελεσμάτων Διαγωνισμών.

Ως προς την τήρηση των διατυπώσεων δημοσιότητας επισημαίνονται τα ακόλουθα:

Η αναθέτουσα αρχή απέστειλε τη διακήρυξη για δημοσίευση στην Ε.Ε.Ε. στις 21.04.2015, όρισε δε καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών την 29.05.2015, ήτοι η προθεσμία παραλαβής των προσφορών ανήλθε σε 37 ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης του διαγωνισμού. Παρά το γεγονός ότι στην αριθμ. απόφασης 739/16.04.2015 (ΑΔΑ: 9Χ0Δ7Λ1-ΝΧΠ) γίνεται αναφορά στη σύντμηση των προθεσμιών κατά 7 και 5 ημέρες κατά άρθρο 32 παρ. 5 και 6 αντίστοιχα του π.δ. 60/2007, δεν τυγχάνει εφαρμογής το ανωτέρω, διότι η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής προσφορών υπολείπεται των 40 ημερών. Δεδομένου όμως ότι η Περιφέρεια Πελοποννήσου-Περιφερειακή Ενότητα Λακωνίας είχε αποστείλει την 10.12.2014 για δημοσίευση στην ΕΕΕΕ την 2014/Σ 241-424205 Προκαταρκτική προκήρυξη για τις εν λόγω υπηρεσίες δακοκτονίας, τυγχάνει εφαρμογής το άρθρο 32 παρ. 4 του π.δ. 60/2007, το οποίο ορίζει ότι *"4. Στις περιπτώσεις όπου οι αναθέτουσες αρχές έχουν δημοσιεύσει προκαταρκτική προκήρυξη, η ελάχιστη προθεσμία για την παραλαβή των προσφορών που αναφέρεται στην παράγραφο 2 (...) μπορεί, κατά γενικό κανόνα, να περιορίζεται σε τριάντα έξι (36) ημέρες, αλλά δεν είναι σε καμία*

περίπτωση μικρότερη των είκοσι δύο (22) ημερών. (...) Η βραχύτερη προθεσμία που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο μπορεί να τάσσεται, υπό την προϋπόθεση ότι η προκαταρκτική προκήρυξη έχει περιλάβει όλες τις πληροφορίες, οι οποίες απαιτούνται στην προκήρυξη διαγωνισμού που περιλαμβάνεται στο Παράρτημα VII Α, εφόσον οι πληροφορίες αυτές είναι διαθέσιμες κατά τη δημοσίευση της προκήρυξης, και η προκαταρκτική προκήρυξη έχει αποσταλεί προς δημοσίευση μεταξύ ενός ελάχιστου διαστήματος πενήντα δύο (52) ημερών έως ενός μέγιστου διαστήματος δώδεκα (12) μηνών πριν από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού...». Εν προκειμένω, η αναθέτουσα αρχή προέβη στην αποστολή προκαταρκτικής προκήρυξης, κατά την έννοια του άρθρου 29 του Π.Δ. 60/2007, η οποία προκήρυξη πληροί τις προαναφερόμενες προϋποθέσεις του άρθρου 32 παρ 4 του Π.Δ. 60/2007, και ως εκ τούτου δύναται να προβεί σε χρήση σύντμησης της προθεσμίας, όπως αυτή προβλέπεται στο εν λόγω άρθρο (ήτοι η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής προσφορών μπορεί να περιορίζεται στις 37 ημέρες).

Περαιτέρω, αναφορικά με τους όρους που περιλαμβάνονται στα άρθρα 7 “Κριτήρια Αξιολόγησης προσφορών” και 9 «Προσφερόμενη τιμή» της αρ. πρωτ. 4516/17.04.2015 διακήρυξης για την ανάδειξη εργολάβων εργασιών ψεκασμών δακοκτονίας έτους 2015 στη Περιφερειακή Ενότητα Λακωνίας της Περιφέρειας Πελοποννήσου, και αφορούν στο “όριο των 700.000 ή 120.000 ελαιοδένδρων που δύναται κατ' ανώτατο όριο να αναλάβει κάποιος εργολάβος”, η Αναθέτουσα Αρχή μας διευκρίνισε ότι αυτοί συμπεριελήφθησαν στη διακήρυξη προκειμένου να αυξήσουν την αποτελεσματικότητα του έργου της δακοκτονίας στο Νομό Λακωνίας, στον οποίο υπάρχουν σοβαρές διαφορές σε κλιματολογικές και εδαφομορφολογικές συνθήκες, σύμφωνα και με το θεσμικό πλαίσιο στο οποίο στηρίζονται οι τεχνικές προδιαγραφές του εκάστοτε ετησίου προγράμματος δακοκτονίας. Ειδικότερα, αναφέρει ότι “με τις επικρατούσες στη Λακωνία εδαφοκλιματικές γεωμορφολογικές και κοινωνικοοικονομικές συνθήκες και εάν δεν τηρηθεί το όριο των 700.000 ελαιοδένδρων ανά εργολάβο, είναι αδύνατη η εξυπηρέτηση των τοπικών κοινοτήτων μέσα στα χρονικά όρια που θέτουν οι τεχνικές προδιαγραφές. Ακόμη και αν υπήρχε στην προσφορά κάποιου εργολάβου η δυνατότητα να περιλάβει μεγάλο αριθμό γεωργικών ελκυστήρων ώστε να καλύπτουν θεωρητικά μεγαλύτερο αριθμό ελαιοδένδρων από το όριο, στην πράξη θα ήταν αδύνατον να ανταποκριθεί με συνέπεια προς τις τεχνικές προδιαγραφές. Το όριο αυτό δίνει στους εργολάβους τη δυνατότητα και την επάρκεια να ανταποκριθούν ταυτόχρονα όπως απαιτούν οι τεχνικές προδιαγραφές”.

Κατόπιν των ανωτέρω, η με αριθμ. πρωτ. 4516/17.04.2015 Διακήρυξη δεν περιείχε όρους που θα απέτρεπαν κάποιο οικονομικό φορέα από τη συμμετοχή του στον σχετικό διαγωνισμό, όπως προκύπτει από το προαναφερθέν ιστορικό, ούτε εντοπίζονται πλημμέλειες σε ό,τι αφορά στις απαιτήσεις δημοσιότητας. Επίσης, δεν εντοπίστηκαν πλημμέλειες κατά τη διεξαγωγή του εν θέματι διαγωνισμού.

β) Ως προς την προϋπόθεση της μη υποβολής καμίας προσφοράς ή της μη ύπαρξης υποψηφίου:

Για το τμήμα της **εργολαβίας Δ.Κ. Μεταμόρφωσης του Δήμου Μονεμβασίας** με 110.000 ελαιόδεντρα, όπως προκύπτει και από την υπ' αριθ. 1164/08.06.2015 (ΑΔΑ: 7ΑΓΝ7Λ1-4ΒΙ) απόφαση της (απόσπασμα της Πράξεως 31/2015) Οικονομικής Επιτροπής της Περιφέρειας Πελοποννήσου, δεν κατατέθηκε καμία προσφορά από κανέναν υποψήφιο. Το αυτό αναφέρεται τόσο στο επισυναπτόμενο σχέδιο απόφασης όσο και στο σχετικό με αριθμ. πρωτ. οικ.8163/23.06.2015 αίτημα της Περιφέρειας Πελοποννήσου προς την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι συντρέχει η προϋπόθεση (β) για την εφαρμογή της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 25 του π.δ. 60/2007 για το εν λόγω τμήμα.

γ) Ως προς την προϋπόθεση της μη ουσιώδους τροποποίησης των αρχικών όρων της σύμβασης:

Από τα προσκομισθέντα στοιχεία του φακέλου και ιδίως από την υπ' αριθμ. 1232/2015 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της Περιφέρειας Πελοποννήσου και το επισυναπτόμενο σχέδιο απόφασης και το

αίτημα της Αναθέτουσας Αρχής, προκύπτει ότι η προσφυγή στη διαπραγμάτευση θα γίνει σύμφωνα με τα άρθρα 24 και 25 του π.δ. 60/2007 και με τους ίδιους όρους και τη διαδικασία που προβλέπεται στη σχετική διακήρυξη .

ii. εργολαβίες **Δ.Κ. Βρονταμά του Δήμου Ευρώτα** με 280.000 ελαιόδεντρα και **Δ.Κ. Αγ. Νικολάου Βοιών του Δήμου**, αναφέρονται τα εξής:

α) Ως προς την προϋπόθεση της προηγούμενης νομίμως διεξαχθείσας ανοικτής ή κλειστής διαδικασίας:

Ισχύουν όσα διαλαμβάνονται ανωτέρω υπό σημείο **21ια**.

β) Ως προς την προϋπόθεση (β) που απαιτείται για την εφαρμογή της διάταξης της περ. α 'της παρ. 1 του άρθρου 24 του π.δ. 60/2007, ήτοι της υποβολής μη κανονικών προσφορών ή προσφορών που είναι απαράδεκτες:

Όπως αναφέρεται στο επισυναπτόμενο σχέδιο απόφασης *“Για το Βρονταμά κατατέθηκαν δύο (2) προσφορές από τις οποίες η προσφορά της κ. Τραϊφόρου Μαρίας απορρίφθηκε ως μη αποδεκτή, ενώ η προσφορά του κ. Κοντούλη Γεώργιου δεν έγινε δεκτή λόγω υπέρβασης του ανώτατου ορίου αριθμού ελαιοδέντρων. Για τη Μεταμόρφωση δεν κατατέθηκε προσφορά ενώ για τον Αγ. Νικόλαο Βοιών κατατέθηκε προσφορά από τον Α.Σ. Αγ. Νικολάου Βοιών, η οποία απορρίφθηκε ως μη αποδεκτή [...].*

Ειδικότερα:

(α) για τον Αγ. Νικόλαο Βοιών, η κατατεθείσα προσφορά απορρίφθηκε γιατί δεν πληρούσε τις Τεχνικές Προδιαγραφές της διακήρυξης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπ' αριθ. 1164/08.06.2015 (ΑΔΑ: 7ΑΓΝ7Λ1-4ΒΙ) απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής, η οποία ενέκρινε στο σύνολό του το από 02.06.2015 Πρακτικό της επιτροπής (Ν°1/2015) αξιολόγησης μειοδοτικού διαγωνισμού για την ανάδειξη εργολάβων ψεκασμών δακοκτονίας έτους 2015.

(β) για το Βρονταμά, για τον οποίο κατατέθηκαν δύο προσφορές, η κατατεθείσα προσφορά της Τραϊφόρου Μαρίας του Κωνσταντίνου απερρίφθη, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπ' αριθ. 1164/08.06.2015 (ΑΔΑ: 7ΑΓΝ7Λ1-4ΒΙ) απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής, η οποία ενέκρινε στο σύνολό του το από 02.06.2015 Πρακτικό της επιτροπής (Ν°1/2015), γιατί *“διαπιστώθηκε ότι τόσο στον εξωτερικό φάκελο προσφοράς της όσο και στους συνημμένους υποφακέλους ως ημερομηνία διεξαγωγής του διαγωνισμού αναφέρεται 29-5-2015 που ήταν η καταληκτική ημερομηνία κατάθεσης των προσφορών και όχι η ορθή 2-6-2015 ημερομηνία διεξαγωγής του διαγωνισμού. Ομοίως η επιτροπή αποφάσισε όπως δεν κάνει δεκτή την υποβληθείσα εγγυητική επιστολή συμμετοχής με το σκεπτικό ότι καλύπτει τον όρο για την ισχύ αυτής για τουλάχιστον ένα (1) μήνα μετά τη λήξη του χρόνου της προσφοράς όπως απαιτεί η διακήρυξη δηλαδή πέντε (5) μήνες από τη διενέργεια του διαγωνισμού (2-6-2015) αλλά έχει ισχύ μόνο μέχρι τις 29-10-2015”*. Για την έτερη κατατεθείσα προσφορά του Κοντούλη Γεωργίου του Κωνσταντίνου *“η Επιτροπή έκρινε ότι δεν μπορεί να τον θεωρήσει μειοδότη για τα Δ.Δ. Βρονταμά και Καλλιθέας παρόλο που είχε καταθέσει για αυτά προσφορά δεδομένου ότι σε αντίθετη περίπτωση θα υπερέβαινε το όριο των 700.000 ελαιοδέντρων. Συνεπώς εισηγείται την κατακύρωση μόνο για τη Δημοτική Κοινότητα Γερακίου με 650.000 ελαιόδεντρα”*, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπ' αριθ. 1232/18.06.2015 (ΑΔΑ: Ω3ΑΖ7Λ1-Ξ11) απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής, η οποία ενέκρινε στο σύνολό του το από 16.06.2015 Πρακτικό της επιτροπής (Ν°2/2015) αξιολόγησης μειοδοτικού διαγωνισμού για την ανάδειξη εργολάβων ψεκασμών δακοκτονίας έτους 2015.

Αναφορικά με την απόρριψη της προσφοράς της Τραϊφόρου Μαρίας επισημαίνονται τα ακόλουθα:

- Η διακήρυξη όριζε ως ημερομηνία υποβολής προσφορών την 29.05.2015, και ως ημερομηνία αποσφράγισης τη 02.06.2015.

- Στο άρθρο 4 (χρόνος ισχύος προσφορών) της διακήρυξης ορίζεται ότι *“οι προσφορές ισχύουν και δεσμεύουν τους εργολάβους από την επομένη της διενέργειας του διαγωνισμού έως 15 Νοεμβρίου 2015”*.

- Περαιτέρω, στο άρθρο 8 (εγγυήσεις) ορίζεται ότι η “εγγύηση συμμετοχής περιλαμβάνει εκτός των προϋποθέσεων της παρ.3 και τα ακόλουθα: [...] (2) Την ημερομηνία λήξης της ισχύος της εγγύησης. (Η εγγύηση πρέπει να ισχύει τουλάχιστον επί ένα μήνα μετά τη λήξη του χρόνου της προσφοράς που ζητά η διακήρυξη δηλαδή 5 μήνες από τη διενέργεια του διαγωνισμού)”.

Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι εκ της διατύπωσης της διακήρυξης η Αναθέτουσα Αρχή υπάρχει αντίφαση και δημιουργείται ασάφεια ως προς την ημερομηνία λήξης της ισχύος της εγγύησης (ένα μήνα από τη λήξη του χρόνου ισχύος προσφοράς ή 5 μήνες από τη διενέργεια του διαγωνισμού). Σε κάθε περίπτωση όμως, αφενός μεν τυχόν ασάφειες στη διακήρυξη δεν επηρέασαν τη συμμετοχή στον εν λόγω διαγωνισμό, δεδομένου ότι στο διαγωνισμό υπεβλήθησαν προσφορές από 16 υποψηφίους, που προσέφεραν τη σωστή εγγυητική επιστολή, αφετέρου δε μόνο η υποβληθείσα εγγυητική επιστολή της Τραϊφόρου Μαρίας είχε ισχύ μέχρι τις 29.10.2015, ήτοι μικρότερη και από τις 15 Νοεμβρίου 2015 (που ορίζει το άρθρο 4) και από την 02.11.2015 (δηλαδή 5 μήνες από τη διενέργεια του διαγωνισμού, στις 02.06.2015).

Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι συντρέχει η προϋπόθεση (β) για την εφαρμογή της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 24 του π.δ. 60/2007 για τα εν λόγω τμήματα.

γ) Ως προς τη μη ουσιώδη τροποποίηση των αρχικών όρων της σύμβασης:
Ισχύουν όσα αναφέρονται ανωτέρω υπό σημείο **21γ**.

22. Κατόπιν των ανωτέρω διαπιστώνεται ότι τυγχάνουν εφαρμογής οι διατάξεις του άρθρου 25, παρ. 1., περ. α' του π.δ. 60/2007 για το τμήμα της **εργολαβίας Δ.Κ. Μεταμόρφωσης του Δήμου Μονεμβασίας** με 110.000 ελαιόδεντρα (προϋπολογισμού 14.477,10€, μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ), όπως προκύπτει και από την υπ' αριθ. 1164/08.06.2015 (ΑΔΑ: 7ΑΓΝ7Λ1-4ΒΙ) απόφαση της (απόσπασμα της Πράξεως 31/2015) Οικονομικής Επιτροπής της Περιφέρειας Πελοποννήσου, δεν κατατέθηκε καμία προσφορά από κανέναν υποψήφιο, και οι διατάξεις του άρθρου 24, παρ. 1, περ. α' του π.δ. 60/2007 για τις εργολαβίες **Δ.Κ. Βρονταμά του Δήμου Ευρώτα** με 280.000 ελαιόδεντρα (προϋπολογισμού 36.850,80€, μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ) και **Δ.Κ. Αγ. Νικολάου Βοιών του Δήμου Μονεμβασίας** με 80.500 ελαιόδεντρα (προϋπολογισμού 13.178,66€, μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ), όπως προκύπτει και από τις υπ' αριθ. 1164/08.06.2015 (ΑΔΑ: 7ΑΓΝ7Λ1-4ΒΙ) και 1232/18.06.2015 (ΑΔΑ: Ω3ΑΖ7Λ1-Ξ11) αποφάσεις (απόσπασμα της Πράξεως 31/2015 και 33/2015 αντίστοιχα) της Οικονομικής Επιτροπής της Περιφέρειας Πελοποννήσου, για τις οποίες υπεβλήθησαν απαράδεκτες προσφορές.

IV. Συμπέρασμα

Ενόψει όλων των προεκτεθέντων, με βάση το διδόμενο πραγματικό και από την υπαγωγή αυτού στις προαναφερόμενες και ερμηνευόμενες διατάξεις, επί του τεθέντος ερωτήματος αποφασίζει ομόφωνα:

Την παροχή σύμφωνης γνώμης επί του αιτήματος της Περιφέρειας Πελοποννήσου, Π.Ε. Λακωνίας, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2, περ. γ (δδ) του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, για τη διενέργεια διαδικασίας με διαπραγμάτευση για τη σύναψη σύμβασης με αντικείμενο την «Ανάδειξη εργολάβων για τον από εδάφους ψεκασμό ελαιοδέντρων στα πλαίσια του Προγράμματος Συλλογικής Καταπολέμησης του Δάκου της Ελιάς έτους 2015 στην περιοχή ευθύνης της Δ/σης Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής Περιφερειακής Ενότητας Λακωνίας» για τις Δημοτικές Ενότητες Βρονταμά, Μεταμόρφωσης και Αγ. Νικολάου Βοιών, προϋπολογισμού 64.506,56€ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ (συμπεριλαμβανομένου δικαιώματος προαίρεσης 7%), και ειδικότερα, **α) χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, για τη Δημοτική Κοινότητα Μεταμόρφωσης** (προϋπολογισμού 14.477,10€, μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ), για την οποία δεν υπεβλήθη καμία προσφορά, και **β) με δημοσίευση προκήρυξης, για τις Δημοτικές Κοινότητες Βρονταμά** (προϋπολογισμού 36.850,80€, μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ) και **Αγ. Νικολάου Βοιών** (προϋπολογισμού 13.178,66€, μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ), για τις οποίες υποβλήθηκαν απαράδεκτες προσφορές, λόγω συνδρομής των προς τούτο τασσομένων υπό του νόμου προϋποθέσεων.

Επισημαίνεται ότι σε κάθε περίπτωση δεν θα πρέπει να τροποποιούνται ουσιωδώς οι όροι της αρχικής σύμβασης, όπως αυτοί προδιαγράφονται αναλυτικώς στην με αριθμ. πρωτ. 4516/17.04.2015 Διακήρυξη.

Αθήνα, 17 Σεπτεμβρίου 2015

	ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ Ο Πρόεδρος
	Δημήτριος Ράικος